

Кондрашова К.Г.,
вчитель початкових класів
(КЗШ № 122, м. Кривий Ріг)

ПРЕВЕНЦІЯ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасних умовах гостро стає питання готовності вчителя здійснювати інноваційну діяльність, що в свою чергу вимагає модернізації професійної підготовки, гнучка система якої дає право вибору індивідуальної траєкторії професійного росту і розвитку, забезпечення особистісно-орієнтованої підтримки, активізації творчої діяльності учителя.

Проблема полягає в тому, щоб забезпечити єдність усіх аспектів професійної підготовки, гармонізацію змістової і процесуальної, інтелектуальної та емоційної її сторін, сформувати стійку установку майбутніх учителів на інноваційну діяльність. Відчувається потреба у вихідному принципі, який би забезпечив цілісність, взаємообумовленість і взаємозв'язок усіх професійних сторін майбутніх учителів. Таким, на нашу думку, може бути принцип превенції.

Вихідна позиція дослідницького пошуку полягає у тому, що превенція в підготовці майбутнього вчителя до інноваційної діяльності розглядається з позиції системного підходу, який дозволяє розглядати її як цілісний, динамічний об'єкт. У такому підході під принципом превентивного навчання у дослідженні розглядається ідея превентивної спрямованості професійної підготовки, яка об'єднує у своєму змісті установку на використання особистісних можливостей і суб'єктного досвіду студентів у навчальній роботі, раціональні прийоми і способи творчої діяльності, креативні здібності та емоційно-вольові якості, що забезпечує продуктивність професійної діяльності в інноваційних формах її здійснення.

Професійна підготовка на принципах превенції – це система дій, засобів, мета яких у попередженні негативних явищ. Превентивна діяльність – керований процес, введення студентів в університетську дійсність і професійну реальність, забезпечуючи функціонування інноваційних механізмів особистості на когнітивному, емоційному, мотиваційному і поведінковому рівнях.

Основними напрямками превентивних дій викладача є:

- організація освітнього процесу на принципах психолого-педагогічного супроводження і методичного забезпечення творчої діяльності;
- технологізація навчального процесу на основі змістово-процесуального і технологічного підходів до організації навчальних занять, використання інноваційних дидактичних технологій.

Інноваційні технології реалізуються на принципах:

- 1) забезпечення оптимальної складності навчальних завдань;
- 2) формування нових знань з врахуванням пізнавального досвіду студентів;
- 3) активізації майбутніх учителів у зоні їх близького розвитку;
- 4) моделювання ситуацій творчого розвитку;
- 5) управління адаптацією студентів з врахуванням їх досвіду і здібностей в інноваційній діяльності. Ці технології передбачають різні форми і способи (диспути, бесіди, дебати, прес-конференції, ділові і рольові ігри, тренінги), які формують у майбутніх учителів уявлення про інноваційну діяльність, розвивають творчі здібності і готовність долати їх, стимулюють набуття досвіду інноваційних вирішень навчальних проблем.

Організація професійної підготовки на принципах превенції забезпечує: створення ситуації психологічної єдності; можливість для розвитку, самовираження й самоствердження в інноваційній діяльності її учасників; приховане управління ініціативою студентів. Результативність підготовки майбутніх учителів до інноваційної діяльності можлива за умови, коли викладач володіє методикою: встановлення толерантних взаємин зі студентами; діалогічного навчання; створення реального психологічного контакту, побудованого на принципах превентивної педагогіки; подолання педагогічного диктату.

Таким чином, превенція в професійній підготовці майбутніх учителів до інноваційної діяльності є важливим ресурсом підвищення якості навчання і реалізації стратегії особистого розвитку студента і його установки на творчу професійну діяльність.